

NOC VĚDCŮ

ŠETRNĚ K PLANETĚ 27/9/2019

Filozofická fakulta

(ul. Branišovská 31a)

Zemědělské plodiny středoevropského pravěku a jejich současné pěstování (s ukázkou v laboratoři)

Archeologický ústav

Přednášející: Mgr. Tereza Šálková

Místo konání: učebna S1 a laboratoř L3, přízemí

Čas konání: 17:00 - 17:45

Přednáška seznámí se zemědělskými plodinami, které lidé v pravěku pěstovali ve střední Evropě. Mnohé z těchto rostlin se běžně vyskytují i v současnosti, jiné jsou vzácné, ale přesto je možné se s nimi setkat. Přinášíme poznatky z experimentálního pěstování vybraných rostlin a fotografie „pravěkých záhonů“. K dispozici jsou i „živé“ exempláře rostlin, jejich semen a plodů. Za interpretaci výsledků archeobotanických výzkumů lze považovat kulinářské experimenty, které jsou interaktivní součástí přednášky.

Zprávy o setkání s bájnými zvířaty a neobvyklými přírodními úkazy v 16. a 17. století

Historický ústav

Přednášející: Mgr. Kateřina Pražáková, Ph.D.

Místo konání: učebna S10, 2. patro

Čas konání: 17:45 - 18:30

Jak si lidé v raném novověku vysvětlovali neobvyklé přírodní úkazy či katastrofy? Která bájná zvířata se podle nich ukrývala v neprostupných lesích či moři? A jak se měl člověk zachovat při setkání s nimi? Na tyto a mnoho dalších otázek se zaměří přednáška založená na dlouhodobém výzkumu letáků a novin z 16. a 17. století. Bude při ní představen značný počet obrázků z dobových letáků, které přinášely zveličené zprávy o existujících tvorech stejně jako děsivá vyprávění o vymyšlených monstrech či katastrofách.

Zpřístupnění archeologické laboratoře a praktická ukázka archeologických konzervací a analýz

Archeologický ústav

Přednášející: PhDr. Jan John, Ph.D., Mgr. Kamila Pokorná

Místo konání: laboratoř L3, přízemí

Čas konání: 1. prohlídka 18:30 - 19:15

2. prohlídka 20:30 - 21:15

Ve dvou stanovených termínech bude zájemcům otevřena archeologická laboratoř L3, v níž budou mít možnost se seznámit se zpracováním keramiky, s konzervací a analýzami kovových artefaktů a s dalšími specializovanými činnostmi při zpracování archeologických nálezů.

Co mají kočky společného s překladem aneb současná aplikovaná jazykověda...

Ústav romanistiky

Přednášející: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Místo konání: jazyková učebna S12, 2. patro

Čas konání: 19:30 – 20:30

V části zaměřené na práci s překladovými texty představíme práci překladatelů cizojazyčných textů a ukážeme, jaké nástroje dnes překladatelé mohou při překladu využívat. Zájemci si budou moci vyzkoušet simulaci překladatelského procesu (zadání překladu, zpracování zakázky, odevzdání překladu). V části jazykové budou poodhaleny zákonitosti překladatelského procesu, které je možno díky počítačím nástrojům pozorovat, zkoumat a studovat v korpusech jazykových dat.

Šetrně k planetě ve středověku? Lze si vzít ponaučení?

Archeologický ústav

Přednášející: Mgr. Lukáš Holata, Ph.D.

Místo konání: učebna S1, přízemí

Čas konání: 21:30 - 22:15

Přednáška stručně představí některé aspekty chování člověka v krajině, zejména od vrcholného středověku, kdy intenzita jeho aktivit a zásahů narůstá. Takový přehled mění obecně zažitou představu o negativním působení člověka na okolní prostředí až v posledních dekadách, max. staletích. Zároveň se podíváme na konkrétní příklad středověkého zemědělství a jeho následky. Progresivní postupy archeologického výzkumu umožňují precizně dokumentovat i takové komponenty, jako jsou zaniklá pole. Ba co víc, díky ojediněle příznivým podmínkám jejich uchování můžeme studovat takové jevy, jako je např. rozsah a intenzita půdní eroze. Analýzy ukazují, že intenzivní orbní zemědělství takových oblastí vedlo na některých místech, i přes různá opatření, až k degradaci půd. Sice můžeme bezpečně konstatovat, že takové využití je v daném prostředí nevhodné, avšak máme také spolehlivou evidenci, že dané komunity zde dokázaly „fungovat“ až 300 let. Poznání, jakým způsobem se adaptovaly a vyrovnávaly se s negativními důsledky své činnosti, tak patří ke klíčovým úkolům při řešení současných environmentálních problémů.